

VASADI PÉTER
Isten veled, László

Te már tudod – minthogy váratlanul (*az* mindig váratlan), mondom, váratlanul – mindentudó lettél. Ő, akinek mi, emberek az Isten nevet adtuk, nem mindentudó, hanem maga a Mindentudás. És ez a különbség, amit, bár elég homályos (mi nem az, ami Vele van kapcsolatban?, még az is, van-e egyáltalán, s ha igen, hogyan?, szóval elég homályos), mégis lényege-belinek érzünk; te már nem. Ez is mutatja, megfoghatatlan lettél, László, éppen ezért felejthetetlen. Nem arra az elcsépel, magunk-sem-hiszünk végszóra gondolk, melyet a búcsúztatók végére odabiggyesztünk, nem; arra, hogy kívül estél a felejtés-émlékezés emberlakta hatalmi körén azzal, hogy – akarjuk vagy sem – bármikor fölbukkanhatsz bennünk. Te. Marsall László, mint *minden* elhunyt, tetszés szerint uralkodik abban a lelki-szellemi mélyben, amely létünk legalján lappang. Erről (is) sokkal többet, kereken egy létezésnyit tudsz, mint mi. Viszonylagossá tettél engem magamnak, mint minden egyes halott (gondold meg, sok százezer millióan vagytok) a legsajátabb emberi léttörténetemben, s ezt már legbelülről ismered; hogy-hogy, Isten vagy? Nem, hanem istenes. Vagy istenies. Az ilyenemű tudás egyike a megholtak előjogainak. Mert hogy semmi (sem) vagy, azért lehetetlen, mert már voltál (voltadban pedig vagy);

ezért lehet a múltat újjáteremteni, tehát most lettél vagy leszel igazán. Más-ként ugyan, mint mikor itt söröztünk, mert az emberi élet (és nem lét) tökéletességi fokán.

Neked elmúltak a határaid, művednek nem. S mivel azonosságtok evidens, művedben határtalanul vagy benne. Azonosságtok nem-evilági tökély. ... jó voltál itt, rossz voltál? Ugye, milyen értelmetlen kérdések ezek? Jónak voltál rossz, rossznak jó. Emberként voltál s vagy, most az irgalom szelíd tengermozgására bízva... Anno, amikor kezdtem megjelengetni, a Vigilia két oldalon közölte négy versemet. Közös barátunk megmutatta neked. Elolvastad, s azt mondtad B. Rudolfnak: nekem mozartiasan csengenek... Akkor figyelt föl egymásra két emberi egzisztencia. Most „Holdraforgó”-ként olyan útra tértél, mely visszacsúsztatott minden „ocsondékos”-at a földi törmelékségbe, de elvezet szeretett öregjeid közé, kikkel itt is „boszorkányosan” „játszódtál”, s az „angyalhad” kellős közepébe – hogy vagy, László? Üzenj, ha úgy esik.

Marsall László (1933–2013)

Erdély – 1985